

Feđa
Gavrilović

Naglasci na prinovima

Prezentacija novih akvizicija
u stalnom postavu Moderne galerije,
Moderna galerija, Zagreb
13. 7. – 30. 10. 2010.

Postav Moderne galerije neprestano se obogaćuje donacijama i akvizicijama, a recentne prinove inkorporirane u stalni postav mogle su se razgledati ovo ljeto. Akvizicije nisu izložene kao zasebna cjelina nego raspršene u postavu i označene žutom točkicom ispod legende. Uz nova djela koja su vlasništvo Moderne galerije, izložen je i jedan Bukovčev portret i dvije male slike (pejzaž i prikaz koncerta) Josipa Račića, koji su vlasništvo Croatia osiguranja, a u ovoj su instituciji na trajnoj posudbi.

Uz nove akvizicije prisutne su i donacije privatnih osoba, kao i donacije autora koji su izlagali u Studiju Josip Račić što ih prema ugovoru o održavanju izložbe obvezuje na donaciju jednog rada. Od sto šezdeset i sedam djela pribavljenih u posljednje tri i pol godine (od 2007. do sredine 2010.) u inventarnoj knjizi je zavedeno trideset i pet otkupa te sto trideset i dvije donacije – što po spomenutom ugovoru, što iz privatnih zbirki vlasnika koji su odlučili donirati neka djela Modernoj galeriji (primjerice, četrnaest slika Otona Postružnika na temelju oporuke Berte Postružnik iz 2007.).

Od cjelokupnih akvizicija, donacije predstavljaju nešto više od sedamdeset devet posto odnosno četiri petine, čemu su nesumnjivo uzrok ograničena sredstva kojima muzej raspolaže. Proces za otkup je, naime, sljedeći: kada se muzeju ponudi neko djelo, uprava odlučuje je li ono potrebno u zbirci. Prednost imaju djela koja se ocjenjuju važnima s obzirom na povijesne okolnosti u kojima su nastala i s obzirom na tada

svremenu svjetsku produkciju. Vrednuju se djela koja su prepoznata kao “pionirska” u različitim stilovima, kao i ona koja su antologijski status u nacionalnoj povijesti umjetnosti stekla godinama recepcije, predstavljajući bilo egzemplarna ostvarenja određenog stilskog pravca ili umjetnika. Relevantan kriterij je i nadopunjavanje opusa pojedinog umjetnika. Ako se od određenog umjetnika koji se smatra značajnim u nacionalnoj povijesti umjetnosti u fundusu ne nalazi niti jedna umjetnina, ili niti jedna umjetnina u određenoj tehnici, ponudeno djelo favorizirano je za otkup. S obzirom na umjetnikovu važnost određuje se cijena. Valja napomenuti da cijene koje se postižu u ovakvim prilikama nisu indikativne za galerijsku vrijednost nekog djela jer umjetnici ili kolekcionari često prodaju ispod cijene, smatrajući ili obavezom ili dobrom reklamom za određenog umjetnika da se njegovo djelo nalazi u jednoj državnoj muzejskoj zbirci, pogotovo važnoj poput Moderne galerije. Također su neke cijene nerealno visoke, jer kad uprava smatra da je određeno djelo potrebno u zbirci, umjetnici ili vlasnici namjerno stavljaju izuzetno visoke cijene. Valja napomenuti da na aukcijama državni muzeji imaju pravo prvokupa, što znači da mogu kupiti djelo po cijeni koju je netko drugi postigao nadmetanjem. Kada je cijena dogovorena, muzej traži sredstva od Ministarstva kulture. U 2007. godini potrošeno je na akvizicije šesto šezdeset osam tisuća kuna. Godine 2008. osjetila se recesija pa je potrošena samo osamdeset i jedna tisuća

kuna, a godine 2009. tristo dvadeset jedna tisuća i petsto kuna.

Istaknimo za primjer neke od cijena novih akvizicija. Godine 2007. najviša je cijena (što je ujedno najviša cijena od svih recentnih akvizicija), sto pedeset tisuća kuna, plaćena za odljev biste doktora Sigmunda Freuda Oscara Nemona za koju je autorska prava donirala kipareva nasljednica. Iste godine, izuzetno visoka cijena, sto petnaest tisuća kuna, plaćena je Šimi Vulasu za njegovu skulpturu *Dvoje*. Sedamdeset četiri tisuće i šesto kuna plaćeno je *Mrtvo dijete* Miljenka Stančića, a šezdeset šest tisuća i četiristo kuna ženski portret Ljube Babića; obje slike kupljene su iz privatnih zbirki. Slika Đure Pulitike kupljena je za trideset šest i pol tisuća kuna od privatnog vlasnika. Od samih autora kupljene su slike Milivoja Bijelića (dvadeset tri tisuće i šezdeset kuna) i Bojana Šumonje (dvadeset i jedna tisuća devetsto devedeset kuna). Po dvadeset tisuća kuna prodali su svoja platna Robert Šimrak i Boris Demur, a istu cijenu postiglo je i veliko platno Eugena Felleru kupljeno iz privatne zbirke. Tomislav Gotovac prodao je čak tri svoja eksperimentalna filma i to svaki po šesnaest tisuća šesto šezdeset kuna. Šesnaest tisuća kuna dobio je i Kipke za svoju sliku, a tisuću kuna manje Robert Pauletta. Ulje na platnu Dragutina Trumbetaša kupljeno je od autora po trinaest tisuća sto i četrdeset kuna. Fedor Vučemilović prodao je Modernoj galeriji četiri svoje fotografije iz sedamdesetih i to jednu po deset tisuća kuna (*David s madežima*), dvije po tri i pol tisuće

i jednu po tri tisuće kuna. Dvije fotografije Mía Vesovića prodane su svaka za deset tisuća kuna. Fotografkinja Ana Opalić prodala je Galeriji fotografiju po dvije tisuće osamsto sedamdeset kuna.

Recesija u 2008. godini očitovala se u znatno manjem broju akvizicija. Kupljeni su: akvarel Lea Juneka za četrdeset i pet tisuća kuna iz privatne zbirke; ulje na platnu Željka Lapuha za dvadeset šest tisuća kuna i ulje na platnu Ivana Jurčevića za deset tisuća kuna iz privatne zbirke. U 2009. godini otkupljene su dvije skulpture Damira Sokića od privatnog kolekcionara i to za sedamdeset pet tisuća te pedeset pet tisuća petsto kuna. Od privatnih vlasnika otkupljena je i Džamonjina portretna skulptura i kolaž Željka Hegedušića, svako djelo za četrdeset tisuća kuna. Trideset sedam tisuća kuna muzej je izdvojio za sliku Otona Glihe i trideset pet tisuća za sliku Vilka Šeferova, obje akvizicije također iz privatnih zbirki. Dva odljeva Ksenije Kantoci prema gipsanim portretima koštala su šesnaest odnosno šesnaest i pol tisuća kuna, što je bila cijena lijevanja na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti. Kupljeno je i ulje na platnu Louisa Fachata od autorova zastupnika na jesenskoj aukciji kuće Kontura za samo pet tisuća kuna.

Nakon završetka izložbe dio novih akvizicija ostat će u stalnom postavu, dok će ostatak biti pohranjen u depou muzeja. Ovakve izložbe, koje publici prikazuju bogatstvo muzejskog fundusa s naglascima na prinovima, dobrodošlo su osvježenje stalnog postava. ×